

Posudek oponenta k disertační práci JUDr. PhDr. Davida Elischera „Protiprávnost a škoda jako předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu - česká úprava ve světle evropských deliktních trendů“

Autor disertační práce zpracoval velice aktuální a zajímavou problematiku způsobem, jaký nemá prozatím obdoby. Přitom problematika náhrady škody, předpokladů vzniku odpovědnosti za škodu, je předmětem masivní každodenní aplikační praxe soudů. Jsme v podstatě svědky obrovského „boomu“ sporů o náhradu škody všeho druhu a již z tohoto pohledu je práce nesmírně přínosná.

JUDr. PhDr. David Elischer provedl v první řadě ojedinělé komparativní porovnání právních úprav několika evropských zemí, přičemž neopominul ani principy evropského deliktního práva (PETL) a Návrh společného referenčního rámce (DCFR), jakož i české právní úvahy „de lege ferenda“.

Jako oponent mám určitou výhradu k definici protiprávnosti na čl. 66 disertační práce, kde porušení právní povinnosti je podle autora stanoveno buď za 1) přímo zákonem nebo jiným právním předpisem objektivního práva, 2) vyplývá ze smluvního vztahu dvou či více kontrahentů nebo za 3) spočívá v nezachování určitého obecného standardu chování, jehož by rozumná osoba měla v dané situaci dbát (porušení generální prevenční povinnosti podle § 415 OZ). Z takovéto definice protiprávnosti „de lege lata“ nám vypadá celá škála případů, kdy protiprávnost znamená rozpor s určitým obecně uznávaným postupem („lege artis“), ususem, obyčejem, anebo nějakým interním předpisem. Poukázat lze na určité zvyklosti, které se mají zachovávat při výkonu práva myslivosti anebo řadu interních předpisů právnických osob, zejména však na celou škálu případů odpovědnosti za škody spojenou s výkonem lékařské péče. I v takovýchto případech je judikaturou konstatována protiprávnost chování a jde v podstatě o problematiku nejvíce komplikovanou a vyžadující určité stanovení limitů. Ostatně autor disertační práce je si vědom problematiky limitů odpovědnosti za škodu, alespoň u generální prevenční povinnosti je řeší pod bodem práce 1.3.1.2.

Otázka předpokladů odpovědnosti za škodu kromě protiprávnosti nastoluje řadu zásadních otázek řešení problematiky samotné škody a její definice. Pochopitelně, že dalším předpokladem odpovědnosti za škodu je otázka příčinné souvislosti mezi protiprávností a škodou, přičemž těžko lze jednotlivé předpoklady od sebe izolovat. Přesto lze velmi ocenit, že autor disertační práce při řešení předpokladu škody nastiňuje i problémy kauzality a zamýšlí se nad tím, jak kauzalitu limitovat ve vztahu k tzv. nepřímé škodě (viz strana 172).

Připomínky oponenta lze tedy shrnout pouze k vysvětlení protiprávnosti v návaznosti na porušení nikoliv vyloženě právního předpisu, avšak mimo rámec generální prevenční povinnosti § 415 OZ. Obecně lze práci hodnotit vysoce kladně, neboť je prací nadstandardní, bezchybně napsanou, a to jazykem velice čtivým, nicméně vysoce odborným.

Jestliže se autor disertační práce vypořádá s připomínkami shora uvedenými při ústní obhajobě, je možno konstatovat, že disertační práce obsahuje originální zpracování části vysoce zajímavé a odborné problematiky na úrovni odpovídající publikačnímu standardu a není pochyb o tom, že ji lze doporučit k obhajobě.

V Českých Budějovicích dne 15. září 2009

JUDr. Bohuslav PETR, Ph.D.
oponent,
předseda Krajského
v Českých Budějovicích